

Sosiaalipedagoginen aikakauskirja, vuosikirja 2015

Artikkelit

Yleistynyt toinen ja muuttuva yhteiskunta – G. H. Meadin ajatuksia ihmisen ja yhteiskunnan välisestä suhteesta

Pekka Kuusela

Tiivistelmä

George Herbert Meadin tuotanto on ollut laajan huomion kohteena viimeisten neljän vuosikymmenen kuluessa sosiaalitieteissä Euroopassa ja Yhdysvalloissa. Meadia pidetään yhtenä kaikkein tärkeimmistä yhteiskuntateorian edustajista, sillä hänen näkemyksensä yksilön toimijuudesta, minuuden kehityksestä ja kielellisen kommunikaation merkityksestä ovat avanneet teoreettisesti uudenlaisen näkökulman yksilön toimintaan. Hänen ajatteluaan voidaan pitää myös kiinnostavana, jos ajatellaan sosiaalipedagogiikan teoreettisena lähtökohtana ihmisen kehityksen, kasvun ja niiden yhteiskunnallisten ehtojen tarkastelua. Mead tarkasteli nimittäin paitsi kielellistä kommunikaatiota ja sosialisatiota myös kasvatusta koulussa ja yhteiskunnassa. Hänen ajattelunsa perustui yleisesti klassiseen amerikkalaiseen pragmatismiin, mutta hänen lähestymistapansa oli sosiaalisempi kuin muiden suuntauksen edustajien (Dewey, James, Peirce). Artikkelissani tarkastelen sitä, millaisen näkökulman tämä tarjoaa yleisesti sosiaalipedagogiselle teorialle ja tutkimukselle. Erityisenä huomion kohteena on Meadin näkemys yleistyneestä toisesta ja yksilön kasvusta yhteiskunnan jäsenyyteen. Tämän ohella tuon esille uudemman neomeadilaisen tutkimuksen näkemyksiä. Niitä ovat esittäneet positionvaihtoteorian kehittäneet Alex Gillespie ja John Martin. Kehys korostaa sitä, että yksilön sosiaalisuuden kannalta olennaista on hänen kykynsä yhdistää omassa toiminnassaan muiden odotukset osaksi toimintaansa.

Avainsanat: pragmatismi, sosiaalisen toiminnan teoria, yleistynyt toinen, sosiaalipedagogiikka

Abstract

The generalized other and changing society – G. H. Mead's thoughts on the relation between man and society

George Herbert Mead's works have been a subject of a wide scholarly interest in the social sciences both in Europe and in the United States during the last four decades. Mead is generally considered as one of the most important figures of the classical social theory. His views on human agency, the development of selfhood, and communication have opened up new theoretical dimensions for the study of human action. In this sense, his thinking contains interesting perspectives for social pedagogical theory and research on the fundamental questions of human development, growth and education. Mead examined education from a transformative standpoint, and underlined the role of school for the development of active citizenship. His thinking was based on the philosophical ideas of classical American pragmatism developed in the beginning of the 20th century, but Mead had a more social approach than the main figures of pragmatist thinking (Dewey, James, and Peirce). In this article, I analyse the meaning of Mead's thinking for social pedagogical theory and research. The article pays special attention to Mead's views on the role of the "generalized other" and man's growth as a member

of a society. Furthermore, I introduce some new ideas related to neo-Meadian research based on Position Exchange Theory developed by Alex Gillespie and John Martin. This new approach underlines the point that individual's ability to integrate various expectations to his action is fundamental for her or his sociality.

Key words: pragmatism, the theory of social act, the generalized other, social pedagogy

Taiteen osallisuus, osallisuuden taide – Tulkintoja taidelähtöisten menetelmien käytöstä koulussa

Tomi Kiilakoski & Marika Tervahartiala

Tiivistelmä

Tarkastelemme artikkelissa taidelähtöisten menetelmien käyttöä peruskoulun yläluokilla. Analysoimme, millaista toimintaa taidelähtöiset menetelmät tuottavat ja miten koulu toimintaympäristönä ja tilana rajaa toimintaa, sekä kysymme, minkälaisia vaikutuksia taidelähtöisillä menetelmillä on yksilöille, ryhmille ja sukupolvisuhteille. Keskeinen käsite artikkelissa on osallisuus. Osallisuus määritellään yhdistelmäksi tunnustettua asemaa, syntyvää toimintaa ja kokemusta osallisuudesta toimintaan. Artikkelin perustuu kahdessa pääkaupunkiseudulla sijaitsevassa peruskoulussa toteutetun taidelähtöisiä menetelmiä hyödyntävän projektin etnografiseen seurantaan. Etnografia dokumentoitiin piirtäen. Analyysivaiheessa on yhdistetty visuaalista aineistoa aiemmin kerättyjen nuorten (N=8) ja ohjaajien (N=12) haastattelujen tulkintaan. Tutkimustulosten mukaan koulun olemassa oleva toimintakulttuuri vaikuttaa verrattain vahvasti siihen, miten nuoret suhtautuvat taidelähtöisten menetelmien käyttöön kouluaikana. Koulun vuorovaikutussuhteet, toiminnan tavat ja nuorten ryhmädynamiikka heijastuvat toimintaan. Taiteen tuottamina myönteisinä vaikutuksina analysoidaan yksilötason muutosta, ryhmäsuhteiden ja sukupolvisuhteiden muutosta sekä lyhytkestoisia instituution toiminnan muutoksia.

Avainsanat: osallisuus, nuoret, peruskoulu, taide, taidelähtöiset menetelmät

Abstract

The participation in art, the art of participation: interpretations on art-based methods in school

In this article we examine the use of art-based research methodologies in Finnish upper secondary school. We investigate what kind of possibilities and arenas the participation in the art-based methods provides in the physical and social environment of school. We analyze how school as a social institution and as a physical space limits the possibilities of student agency and ask, what kind of impact the use art-based methods has on individual, group and generational level. The main conceptual tool used is the concept of participation. Participation is seen as a combination of formally and/or informally recognized position, action, and an individual sense of having participated and having been accepted as a member of the community. The article is based on ethnography of following two projects using art-based methods in schools. The main method of producing data was drawing. In an analysis phase the analysis of visual data was triangulated with interviews conducted on an earlier study. Both the interviews of the young (N=8), and the workers (N=12) were analysed. The results show that existing school cultures have a strong impact on how the young face the use of art-based methods. Both social structures of school, such as social norms, the school timetable and the social roles of the pupils, and physical structures, such as architecture of classrooms, contribute to the success or failure of art-based methods. The pupils do not automatically view art as a desirable way to spend the school day. The participation of the pupils can instead mean different ways of using counter-power in the classroom. Our results imply that the use of art-based methods does not change the strong structures of school, but can contribute to different pedagogical and personal border-crossings. Personal agency and

generational relationships can transform. Also schools' rules and school as physical environment can become more student-based.

Key words: participation, youth, basic education, art, art-based methods

Ehkäisevän päihdetyön kansalaiskasvatuskurssit – Esimerkkinä 1960–1980-lukujen sanomalehtikirjoitukset

Raija Väisänen

Tiivistelmä

Tämän artikkelin pohjana on tutkimus, jossa analysoitiin, millaista kansalaiskasvatusta 1960–1980-lukujen ehkäisevä päihdetyö sanomalehtikirjoitusten mukaan edusti. Tutkimuksen mukaan keskeisimpiä diskursseja olivat valvonta- ja valistusdiskurssi, vastuudiskurssi, elämäntapadiskurssi ja terveysdiskurssi. Täysraittiuden ja kohtuukäytön ristiriita oli tunnistettavissa kaikissa diskursseissa. Valvonta- ja valistusdiskurssi korostui erityisesti 1960–1970-luvuilla. Tähän keskusteluun vaikuttivat erityisesti kieltoain, huoltolakien ja alkoholilain painotukset, sillä yhteiskunnan velvollisuus oli puuttua yhteiskunnallista järjestystä haittaaviin ongelmiin. Vastuudiskurssissa vastuu päihteiden käytöstä oli keskeisesti yksilöllä mutta laajeni osittain myös yhteisöille ja yhteiskunnalle. Elämäntapadiskurssissa painottui säännöllisen, luonnollisen, tasapainoisen, terveellisen ja tulevaisuuteen suuntautuvan sekä väkijuomista vapaan elämäntavan ihanne. Tätä keskustelua käytiin kaikkina vuosikymmeninä. Terveysdiskurssissa huomio kiinnittyi aluksi lähinnä tupakan ja alkoholin aiheuttamien haittojen seurauksiin ja myöhemmin terveellisiin elämäntapoihin, esimerkiksi terveelliseen ruokavalioon. Terveyskasvatust keskustelu laajeni 1970-luvulla voimaan tulleen kansanterveyslain myötä ja jatkui 1980-luvulla. Ehkäisevän päihdetyön asiantuntijuus kiinnittyi yhä enemmän terveydenhuollon alueelle, mikä johti osittain myös päihdeongelmien medikalisoitumiseen. Tutkimuksessa ilmeni, että ehkäisevän päihdetyön kansalaiskasvatusta painottava toiminta oli 1960–1980-luvuilla hyvin monimuotoista. Sitä voidaan luonnehtia verkostotyöksi, jossa korostui valvonta, valistus, osallisuus ja toimijuus.

Avainsanat: Kansalaiskasvatus, ehkäisevä päihdetyö, diskurssi

Abstract

Civic education discourses in preventive intoxicant work – Exemplified by newspaper articles from the 1960s to the 1980s

The article is based on a study that analysed what kinds of civic education discourses relating to preventive intoxicant work are identifiable in newspaper articles from the 1960s to the 1980s. The most important discourses included control and enlightenment discourse, responsibility discourse, lifestyle discourse and health discourse. The symbols for sobriety weeks were condensations of the general themes that were emphasized in discussions over the years. The conflict between total abstinence and moderate use was detectable in all discourses. The control and enlightening discourse was accentuated above all in the 1960s and 70s. This discussion was particularly affected by what was emphasized in the prohibition act, social welfare legislation and the alcohol act, as it was the duty of society to intervene in problems that disturb social order. In the responsibility discourse, the responsibility for intoxicant use lay essentially with the individual but was partly also extended to communities and society. The lifestyle discourse focused on a natural, balanced, healthy, future-oriented and drink-free lifestyle. This discussion was going on during all the decades. The health discourse focused at first on the consequences of the adverse effects caused by tobacco and alcohol, and later

on it emphasised healthy ways of life, e.g. a healthy diet. Health education discussion expanded along with the National Health Act, which entered into force in the 1970s, and continued in the 1980s. Expertise in preventive intoxicant work attached more and more to the field of health care, which partly led to the medicalisation of intoxicant problems. The study showed that the activities of preventive intoxicant work emphasising civic education were very varied from the 1960s to the 1980s. It can be characterised as networking work highlighting supervision, enlightenment, inclusion and agency.

Key words: Civic education, preventive intoxicant work, discourse

Aloitteellinen, reagoija ja rajoittaja – Vanhempien positiot kertomuksissa alkoholiaiheisista keskusteluista nuoren kanssa

Jenni Helenius

Tiivistelmä

Artikkelissa tarkastellaan sitä, miten vanhemmat positioivat itseään kertoessaan nuorten kanssa käymistään alkoholiaiheisista keskusteluista ja miten vanhemmat rakentavat hyvää vanhemmuutta antamiensa positoiden sisällä. Aineistona oli 78 vanhemman kertomukset tilanteista, joissa he ovat keskustelleet alkoholista nuoren kanssa (28 haastattelua ja 50 kirjallista kertomusta). Aineistolle tehtiin laadullinen sisällönanalyysi, jossa tarkasteltiin, kenen aloitteesta keskustelut olivat käynnistyneet. Analyysin toisessa osassa eroteltiin keskustelujen päämääriä vanhemman näkökulmasta tarkastellen vanhempaa tekstin subjektina ja muodostaen vanhemmille sen mukaisia positioita. Kolmannessa osassa eriteltiin vanhempien rakentamaa hyvää vanhemmuutta positoiden sisällä. Tulokset osoittavat, että vanhemmat keskustelevat nuorten kanssa alkoholista sekä ennaltaehkäisevässä tarkoituksessa että silloin, kun asia tulee perheessä ajankohtaiseksi. Osa vanhemmista ei halua avata keskustelua ennen kuin lapsi itse ottaa alkoholin puheeksi, koska he pelkäävät herättävänsä lapsen kiinnostuksen ennen kuin se muuten heräisi. Kertoessaan keskustelutilanteesta vanhemmat antavat itselleen aloitteellisia, reagoivia ja rajoittavia positioita. Vanhemmat rakentavat hyvää vanhemmuutta muun muassa vastuullisuuden, vuorovaikutteisuuden, yhteisymmärryksen, rentouden, kohtuullisuuden, vanhempien esimerkin, luottamuksen, kontrollin, neuvottelujen ja oman käyttäytymisensä reflektoinnin teemoilla. Johtopäätöksenä todettiin, että ehkäisevässä päihdetyössä kannattaa panostaa vanhempien keskusteluvaihtoehtojen vahvistamiseen ja vertaiskeskustelujen mahdollistamiseen vanhemmille. Aineiston perusteella näyttää siltä, että kotikeskustelujen sisältö riippuu vanhemman omasta elämäntavasta ja arvovalinnoista vähintään yhtä paljon kuin asiantuntijoiden suosituksista.

Avainsanat: alkoholikasvatus, ehkäisevä päihdetyö, neuvottelu, perhe, vanhemmuus.

Abstract

Experts and preventive workers often advice parents to talk about alcohol with their teenagers. Regarding this issue, the aim of this article was to examine those discussions from the parents' point of view. The main questions were 1) what intentions defined the parents' subject positions, and 2) how the parents construed a decent parenting? The material consisted of 28 parents' interviews and 50 written stories about the discussions with the teenagers. Results: the intentions that parents indicated for discussions defined initiative, reactive or restrictive positions for parents. They tried to warn their teenagers about the risks of drinking, or to limit their drinking, or conversely actively tried to familiarize their teenagers with alcohol. Parents construed decent parenting by talking about themes like responsibility, trust, interaction, negotiation, understanding, reflective parenting, monitoring, role modeling, and reasonable drinking. Some parents deliberately didn't discuss with their children, not to unintentionally awake their interest to alcohol. Conclusions: These findings indicate that parents share the experts' view that the discussions

were important. Yet the intentions of discussions could vary depending on the parents' personal opinions. The experts and preventive workers should develop methods by which they support parents to be prepared to discuss alcohol with their teenagers.

Key words: alcohol prevention, everyday discourse, family, negotiation, parenting

Hyvällä mallilla -foorumi kunnan ja järjestön yhteistyön arvioinnissa

Jenni Helenius & Marie Rautava

Tiivistelmä

Hyvien käytäntöjen kehittäminen kunnan ammattilaisten ja vapaaehtoisten väliseen yhteistyöhön on Suomessa ajankohtaista. Erityisesti kuntien perhekeskustoimintaa halutaan rikastuttaa vapaaehtoisten lapsiperheille tarjoamalla tuella ja toiminnalla. Kuntatoimijoiden ja vapaaehtoistyöntekijöiden paikallinen yhteistoiminta ei suju itsestään vaan edellyttää dialogeja perheiden, vapaaehtoisten ja ammattilaisten välillä. Hyvällä mallilla -foorumi (HMF) on kehitetty helpottamaan keskusteluja, joissa arvioidaan kunnan ammattilaisten ja järjestöjen vapaaehtoisten väliseen yhteistyöhön liittyviä käytäntöjä. Foorumeissa arvioidaan paitsi eri osapuolten kokemuksia toiminnasta myös käytäntöjen levitettävyyttä paikallisella tai valtakunnallisella tasolla. Tämä artikkeli perustuu tutkimukseen, jonka tehtävänä oli tarkastella Hyvällä mallilla -foorumin käyttökelpoisuutta yhdistysten ja kunnan yhteistyötä vaativien toimintamallien kehittämisessä. Artikkelissa tarkastellaan, 1) millaisia kokemuksia toimintamallien kehittäjillä oli Hyvällä mallilla -foorumimenetelmästä ja sen tuottamista hyödyistä ja 2) miten foorumikeskusteluissa kuvattiin toimivaa yhteistyötä järjestön vapaaehtoisten ja kuntatoimijoiden välillä. Tutkimuksen aineistona oli käytetty niiden henkilöiden palautteita, jotka olivat tuoneet oman toimintamallinsa arvioitaviksi (19), sekä raportteja 19 foorumikeskustelusta. Tutkimuksen tuloksena oli, että foorumi on käyttökelpoinen metodi kunnan ja järjestön välisen yhteistyön kehittämisessä. Metodi tarjoaa dialogisia ja tasa-arvoisia keskustelumahdollisuuksia, joissa otetaan huomioon eri toimijoiden näkökulmia. Yhteistyö ammattilaisten ja vapaaehtoisten välillä on molempien osapuolten mukaan motivoivaa mutta myös monimutkaista ja edellyttää selkeää vastuunjakamista. Sekä kunnan että järjestön puolelta nimetyillä koordinoivilla yhteyshenkilöillä koettiin olevan suuri merkitys yhteistyön onnistumisessa.

Avainsanat: dialogi, arviointi, järjestötyö, vapaaehtoistyö

Abstract

There has been a growing interest in defining “best practices” for co-operation between professionals and volunteers working with families. However, at a local level, it is obvious that the participation and joint planning as well as evaluation requires dialogues between families, volunteers and professionals.

“Hyvällä mallilla” forum (HMF, roughly translated as “Well on track” forum) has been developed to facilitate discussions of professionals and volunteers concerning voluntary based practices. The HMF evaluates how voluntary based practices can be implemented locally or nationwide. This article is based on a study that aimed to find out 1) how useful HMF is in enhancing discussions between volunteers and professionals, and 2) how a good co-operation between volunteers and professionals is defined in HMF discussions. The material of the study included 19 feedback sheets from those who are responsible of developing action that was evaluated, and the reports of 19 HMF discussions. The results of the study indicate that the forum is a useful method in developing co-operation between the municipality and non-profit organizations. The method promotes dialogical and equal discussions that take into account different perspectives. The co-operation between professionals and volunteers is interesting, but it is also complicated, from

the viewpoint of both parties. Both professionals and volunteers emphasize the significance of a contact person.

Key words: dialogue, evaluation, non-profit organization, volunteering

Katsaukset

Talouden pedagogisoinnista: luonnostelua vastuun ottamiseksi performatiivisesta taloustiedosta

Tuomo Alhojärvi

Tiivistelmä

Esittelen tässä katsauksessa ajatusta talouden pedagogisoinnista työkaluna, jolla nostaa esiin ja työstää talouden tietämiseen liittyvää valtaa. Puheenvuoron taustalla on pyrkimys demokraattisesti organisoituvien "talouden uusien muotojen" (Jakonen & Silvasti 2015) tukemiseen sekä talouden performatiivisuudesta käyty akateeminen keskustelu. Performatiivisuus tarjoaa kiinnostavia reittejä talouden representaatioiden tutkimiseen, talouteen liittyvien normien ja tottumusten ymmärtämiseen sekä talousvallan purkamiseen. Lähestyn performatiivisuutta ontologisena käänteenä, josta juontuu myös käytännönläheinen ongelma: talouden tietämisen sosiaalistava ja käyttäytymistämme kouliva luonne. Esitän talouden pedagogisoinnin yrityksenä vastata tähän ongelmaan. Avukseni tähän työhön rientävät kasvatuksen (ja talouden) ajattelijat Jacques Rancière, bell hooks, Eve Kosofsky Sedgwick, Gert Biesta sekä J.K. Gibson-Graham. Tämän tarkastelun seurauksena talouden tietämisen ja tekemisen hierarkioiden kritiikki monipuolistuu ja talousdemokratian käytännölliset mahdollisuudet avartuvat. Lähestymistapa tarjoaa sosiaalipedagogiikan kannalta kiinnostavia haasteita.

Avainsanat: talous, demokratisointi, performatiivisuus, pedagogiikka

Abstract

Towards a Pedagogy of the Economy: Thoughts on Taking Responsibility for Performative Economic Knowledge

In this review, I set out to explore the idea of creating a pedagogical approach to the economy as a tool for making visible and malleable the power relations related to economic knowledge. The review stems from a personal desire to support the development of new, democratically organized forms of economic action (see Jakonen & Silvasti 2015) and from academic discussions around the concept of economic performativity. Performativity offers interesting routes for studying economic representations, for understanding economic norms and conventions, and for dismantling economic power. I view performativity as an ontological turn that gives rise to a practical problem: how economic knowledge socializes individuals and molds their behavior. The creation of a pedagogical approach to the economy is, in my view, an attempt to provide solutions to this problem. As a basis for such a project, I use the ideas developed by five theorists of education (and of the economy): Jacques Rancière, bell hooks, Eve Kosofsky Sedgwick, Gert Biesta, and J.K. Gibson-Graham. As a result, a more diverse set of tools is offered for criticizing the hierarchies of economic knowledge and action. In addition, the possibilities for democratizing the economy are widened. This approach offers interesting challenges for the practice of social pedagogy.

Key words: economy, democratisation, performativity, pedagogy

Toisin kokeminen ja toisin eläminen ihmisen kasvun ja sosiaalipedagogisen kasvatuksen ja ohjauksen haasteena

Voitto Kuosmanen

Tiivistelmä

Ihminen ratkaisee koko elämänsä ajan jännitettä, joka rakentuu hänen omien pyrkimystensä sekä yhteisöön ja yhteiskuntaan sopeutumisen välille. Jos ihminen sopeutuu liikaa yhteisön ajattelu- ja toimintatottumuksiin, hän menettää vapautensa ja mahdollisuutensa rakentaa itse valitsemaansa elämää. Jos ihminen haluaa vapautua ajatteluun ja toimintaansa rajoittavasta sopeuttamisesta, hänen on etsittävä ja löydettävä tie muutokseen. Jotta hän voi muuttaa elämäänsä, hänen on saatava kokemus toisin elämisestä. Kuinka toisin kokeminen ja toisin eläminen voisi olla mahdollista? Tässä tekstissä pohdin ihmisen pyrkimyksiä vapautua holhouksesta oman elämänsä eläjäksi sekä sosiaalipedagogisen kasvatuksen ja ohjauksen roolia sen mahdolliseksi tekemisessä. Toisin elämisen mahdollisuutta pohdin Jürgen Habermasin kehittämän ja Juhani Pietarisen täydentämän tiedonintressiteorian valossa.

Avainsanat: Sosiaalipedagoginen kasvatus ja ohjaus, tietoisuus, sopeutuminen, vapautuminen

Abstract

A human being has to solve throughout her/his life the tension, which is built between her/his own individual aspirations and the need to adapt to the norms of the society. If adaptation goes too far, a person loses her/his freedom and opportunity to live the life of her/his own choice. If a person wants to liberate herself/himself from the restricting control of society, she/he must find a way to transform her/his life. To change her/his life, a person must have experience of living in another way. How is experiencing and living in a different way made possible? In this text, I reflect the question of how to free oneself from the oppression of the society in order to live one's own life and what is the role of social-pedagogical education and guidance in making this possible? How to transform one's way of living, I reflect against the theory of knowledge interest invented by Jürgen Habermas with contribution by Juhani Pietarinen.

Key words: Social-pedagogical education and guidance, adaptation, liberation, knowledge interests (knowledge and human interests)

Moniammatillinen työntekijä ja johtamisen moninaisuus

Päivimaria Seppänen

Tiivistelmä

Moninaisuus on erilaisuutta, moniäänisyyttä ja tarvetta tulla kohdelluksi yksilönä. Tässä katsauksessa moninaisuus liittyy sellaisten organisaatioiden johtamiseen, joissa on työntekijöitä, joilla on useita tutkintoja. Puhun heistä moniammatillisina työntekijöinä. Vertailen Paulo Freiren kirjoituksia tasa-arvosta ja dialogista Diversity Management -teoriaan. Ajattelen, että moniammatillinen työntekijä havainnoi arkea eri tavalla kuin työtoveri, jolla on vain perustyöhön suuntautuva koulutus. Työskentely moniammatillisella osaamisella ei kuitenkaan ole itsestään selvää, koska sitä ei osata tunnistaa eikä hyödyntää johtamisessa. Katsauksen keskeinen kysymys on, miten Paulo Freiren ajattelua voidaan soveltaa moninaisen työyhteisön johtamisessa. Toiseksi peilaan Freiren ajattelussa kielen kautta rakentuvia tiloja, jotka määrittelevät työntekijän osaamista. Lopuksi pohdin, millaisia mahdollisuuksia dialogi ja osallistavat toiminnalliset menetelmät tarjoavat moniammatillisten työntekijöiden johtamiselle.

Avainsanat: Moninaisuus, moniammatillinen työntekijä, kieli, Paulo Freire

Abstract

In the middle of pluralism and polyphonic societies all people must be treated as equal individuals. Human diversity include questions of age and ethnicity but also of multiprofessionality. An employee with several degrees observes environment in different ways than an employee with only one degree. In this overview Freirean equality and dialogue are compared to diversity management. Due to the loss of management knowledge the innovation potential arising from multiprofessionality is not utilized. Applyinig Paulo Freire's theory, the system of dominant professional roles creates a culture of silence that instills a negative and suppressed self-image into the workers. But when constructing a new language and dialogical system, a new space of flexibility is produced and new ends and opportunities can be imagined.

Key words: Multiprofessional employee, diversity management, language, Paulo Freire

Vapaaehtoistoiminnasta oppiminen ja sosiaalipedagogiikka

Niina Manninen & Eija Raatikainen

Tiivistelmä

Metropolia ammattikorkeakoulussa kaikkien sosionomiopiskelijoiden opintoihin sisältyy vapaaehtoistoiminnan harjoittelu (5 opintopistettä). Tämä harjoittelu pohjautuu vapaaehtoistoiminnasta oppimisen malliin, jossa opitaan ja sovelletaan sosiaalipedagogiikkaa käytännön vapaaehtoistoiminnassa. Malli kehitettiin osana Euroopan sosiaalirahaston rahoittamaa KAMU (kaveriohjausta maahanmuuttajille) -hanketta (2013–2014), jota Metropolian sosiaalialan tutkinto-ohjelma koordinoi. Malli kytkeytyy Service-Learning -pedagogiikkaan. Vapaaehtoistoiminnasta oppiminen on kokemuksista oppimista, jota vapaaehtoistointaan osallistuminen ja toiminnan reflektio jäsentävät. Sen hyödyt ovat huomattavat esimerkiksi opiskelijan kohtaamistaitojen kehittymisen, yhteisöjä osallistavien prosessien sekä koulutuksen kehittämisen näkökulmasta. Parhaimmillaan vapaaehtoistoiminnasta oppiminen kehittää opiskelijan eettistä identiteettiä, tietoista arvo-osaamista sekä kansalaisvastuuta. Vapaaehtoistoiminnasta oppimisessa opiskelijan ymmärrys sosiokulttuurisesta innostamisesta ja yksilöä tukevista osallistumisen prosesseista kasvaa ja kehittyy.

Avainsanat: Vapaaehtoistoiminnasta oppiminen, Service-Learning, sosiaalipedagogiikka

Abstract

At Helsinki Metropolia University of Applied Sciences all Social Services students must do an internship in voluntary work (5 credits). This internship is based on a pedagogical model: learning through service and volunteerism. In this model students learn and apply social pedagogy in real life voluntary work contexts. The model was developed in an EU funded KAMU (Buddy) -project during the academic year 2013–2014. Social Services department at Metropolia coordinated this project. The pedagogical model: learning through service and volunteerism is connected with Service-Learning -pedagogy. Learning through service and volunteerism means learning by experience; by participating in voluntary work and reflecting voluntary work experiences. It develops students' interaction skills, participatory processes in communities and educational processes in general. At best, learning through service and volunteerism develops students' ethical identity, their value consciousness and citizenship skills; Understanding of sociocultural animation and processes that support individuals' participation in their communities.

Key words: Learning through service and volunteerism, Service-Learning, Social Pedagogy

”Horisontissa siintää yhteinen majakka” – Kuntouttava työote Peruspalvelukeskus Oivan lastensuojelun ammattilaisten arjessa

Tuula Hyppönen, Markku Karvinen, Riikka Litsilä, Hannele Mattila & Terhi Taajamo

Tiivistelmä

Peruspalvelukeskus Oiva panosti lastensuojelun henkilöstön osaamiseen ja työn kehittämiseen tarjoamalla koko lastensuojelun henkilöstölle puolitoista vuotta kestävän täydennyskoulutuksen. Koulutus mahdollisti ajan ja tilan antamisen oman ja toisen työn tarkasteluun eri näkökulmista. Lastensuojelun palvelujen kokonaisuuden pohtiminen moniammatillisuutta hyödyntäen auttoi yhteisen työorientaation etsimisessä. Kuntouttavaa työtettä määriteltiin yhdessä dialogisesti ja reflektiivisesti. Sen sisältö painottui eri yksiköissä eri tavoin. Yhteisenä nimittäjänä kuntouttavalle työotteelle oli arkilähtöinen työorientaatio. Arkilähtöisyyden ymmärrys on perusosaamisen päälle kasvavaa ymmärrystä ja edellyttää vahvaa ammatillista osaamista. Kokemuksellisen ja teoreettisen ymmärryksen kohtaaminen arjen hektisessä työssä ja koulutuksen lähipäivissä oli sekä haastavaa että antoisaa. Toisten kokemuksia ja uutta tutkimustietoa arvostettiin. Yhteisissä keskusteluissa oma työtehtävä kirkastui osana laajempaa kokonaisuutta. Kehittämistarpeista tultiin entistä tietoisemmiksi koulutusprosessin aikana. Muutoksia näkyy myös arjen työskentelytavoissa. Tärkeäksi koetaan jatkossakin, että henkilöstölle jää aikaa tarkastella yhteistä näkemystä työstä ja sen kehittämisestä.

Avainsanat: kuntouttava työote, arkilähtöisyys, lastensuojelupalvelujen kehittäminen

Abstract

Peruspalvelukeskus Oiva invested on development of child welfare competences and work practices by offering a year and a half long continuation education for its whole child welfare personnel. The education offered time and space to explore one's own and the other's work from various perspectives. Multiprofessional exploration of the whole of child welfare services supported the search for the common work orientation. Rehabilitative child welfare was defined together both dialogically and reflectively and it was described in a unique way in each unit. A common factor for the rehabilitative child welfare was an everyday life orientation, which is built on the basic professional competences and requires a strong professional know-how. Encounters between knowledge based and theoretical understanding were both challenging and enriching in the hectic work and contact teaching context. Experiences of the others and the latest research were respected. In common discussions one's own work was clarified as a part of a wider whole. The participants became more conscious of the developmental needs during the educational process. There are also signs of the change in the everyday life work practices. According to the child welfare personnel it is important to have time to explore common work visions and their development also in the future.

Key words: rehabilitative child welfare, everyday life orientation, development of child welfare services

Tutkimuskohteena Suomen evankelisluterilaisen kirkon nuorisotyön itseymmärrys

Tiina Häkkinen

Tiivistelmä

Kirkon nuorisotyön juuret ulottuvat reilusti yli sadan vuoden taakse, suomalaisen kansalaisyhteiskunnan syntyvaiheisiin. Nykyisin kirkon kasvatustoiminta ja nuorisotyö ovat vakiinnuttaneet asemansa ja lunastaneet paikkansa merkittävänä yhteistyökumppaneina monessa kohdin. Työn alkuvaiheessa, kuten myös myöhemmissä muutosvaiheissa, motiivina ja vaikuttimena on ollut huoli kristillisten arvojen ja kotikasvatuksen ohenemisesta ja toisaalta historiallisten rakennemuutosten (esim. kaupungistuminen ja teollistuminen) myötä syntynyt tarve sosiaaliseen (diakoniseen) nuorisotyöhön. Työn peruslähtökohta on ollut ja on edelleen kirkon hengellisessä työssä. Eri aikakausina kristillinen kasvatusta ja hengellinen työ sekä sosiaalinen nuorisotyö on kuitenkin saanut (arjen)työn kontekstissa erilaisia tulkintoja: työn motiiveja ja lähtökohtia on ymmärretty ja painotettu eri tavoin. Olen aloittamassa väitöstutkimuksen tekemistä Suomen evankelisluterilaisen kirkon nuorisotyön ajattelun ja itseymmärryksen kehittymisestä 1900-luvulla. Tutkimukseni tavoitteena on selvittää, miten nuorisotyötä on tulkittu ja miten sen tekemistä on perusteltu 1900-luvun kuluessa. Aiheen merkittävyys perustuu olettamukseen, jonka mukaan huomion kiinnittäminen nuorisotyön itseymmärrykseen auttaa hahmottamaan ja jäsentämään työtä nykyisessä yhteiskunnallisessa muutosvaiheessa. Lisäksi aihetta voidaan pitää tärkeänä erityisesti siksi, että tällä hetkellä kirkon toiminnan merkitystä tarkastellaan ja arvioidaan kriittisesti sekä kirkon ja seurakuntien omasta toimesta että muiden toimijoiden taholta. Tutkimuksessani pyrin hahmottamaan sitä, miten kirkon nuorisotyö on eri aikoina ymmärretty, ja tarkoitukseni on tehdä se sosiaalipedagogisen tiedonmuodostuksen ja viitekehyksen avulla.

Avainsanat: Kirkon nuorisotyö, kristillinen kasvatusta, itseymmärrys, sosiaalipedagogiikka

Abstract

Youth work within the Evangelical Lutheran Church of Finland has its roots reaching back over hundred years, to the genesis of Finnish civil society. Today, the church educational activities and youth work have consolidated their position and claimed their place as important partners in many respects. In the early stages of the work, as well as the subsequent phases of change, the greatest concern has been thinning of Christian values and family upbringing while the historical structural changes (urbanization and industrialization) created the need for social (diaconal) youth work. The foundation of the work has been and still is the church's spiritual work. In different eras Christian education, spiritual work and social youth work have in practice received different interpretations. This has led to different understandings and emphases of the motives and starting points of the work. I'm beginning to write my doctoral thesis about the progression of thought and self-understanding of the Evangelical Lutheran Church of Finland youth work in the 20th century. The goal of my research is to define how youth work has been interpreted and how it has been justified during the 20th century. Importance of this topic is based on the assumption that attention to the youth works self-understanding helps to identify and organize the work in the current social change. In addition, the topic can be considered important, particularly because of the critical reviewing and evaluation of the relevance of church's operations by

the church and congregations own operatives as well as third parties. In my study, I try to understand how the church youth work has been perceived in different times and my aim is to do it through a social-pedagogical formation of knowledge and reference framework.

Key words: Church youth work, education, self-understand, social pedagogy

Mitä ammattikorkeakoulun kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelman lehtorin sosiaalipedagoginen asiantuntijuus voisi olla?

Erja Anttonen

Tiivistelmä

Tarkastelen Humanistisen ammattikorkeakoulun kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelman kontekstissa lehtorin sosiaalipedagogista asiantuntijuutta. Lähdän liikkeelle kuvaamalla Humanistisen ammattikorkeakoulun, yhteisöpedagogitutkinnon ja omia lähtökohtiani. Määrittelen asiantuntijuutta, sen yhteisöllistä luonnetta ja integratiivista pedagogiikkaa. Tarkastelen tanskalaisen Bent Madsenin ja brasilalaisen Paulo Freiren sosiaalipedagogista ajattelua ja antia sosiaalipedagogisen asiantuntijuuden kannalta. Lopuksi pohdin Humanistisen ammattikorkeakoulun lehtorin sosiaalipedagogisen asiantuntijuuden kehittämisen mahdollisuuksia ja teen muutamia kysymyksiä. Katsaus on vahvasti itsereflektiivinen.

Avainsanat: sosiaalipedagogiikka, asiantuntijuus, ammattikorkeakoulu

Abstract

What could a lecturer's social pedagogical expertise be in the Degree Programme of Civic activities and Youth Work at Humak University of Applied Sciences?

I study lecturer's social pedagogical expertise in the context of Degree Programme in Civic Activities and Youth Work at Humak University of Applied Sciences (Humak UAS). I begin by describing the starting points of Humak UAS, of Community Educator Degree, and (of) my own context. I try to define what expertise consists of, and what its' communal character is like. I also attempt to define integrative pedagogy. I have a look on Bent Madsen's, and Paulo Freire's social pedagogical thinking and their contribution related to developing social pedagogical expertise. I conclude by asking some questions and by describing ideas on developing this expertise in the context of Humak UAS. This review has a strong self-reflective nature.

Key words: social pedagogy, expertise, Humak University of Applied Sciences

Vad betyder akademiseringen av de socialpedagogiska utbildningarna för utvecklande av självständigt handlande socialarbetare/pedagoger?

Christer Cederlund

Sammandrag

Dagens samhälle ställer människan inför allt fler utmaningar denne måste kunna hantera. Utmaningar som både kräver mod och kunskaper. Den samhällseliga utvecklingen innebär att allt fler krav ställs på människan att kunna göra sig intressant för andra utan att utmålans som avvikande. Vad innebär det för den professionelle socialarbetaren/pedagogen? I artikeln diskuteras om självständighet och mod kan utvecklas i den allt mer akademiserade utbildningen. Vad betyder det att studenternas kunskapsinläring allt mer lämnats över till dem själva i form av mer omfattande litteratur som bearbetas genom individuella skriftliga uppgifter? Att allt färre timmar erbjuds studenter för gemensamma reflektioner och de praktiska inslagen får allt mindre utrymme. Hur påverkar detta studentens utvecklande av professionellt förhållningssätt, tillämpning av samhällets regelsystem eller förståelse för samhällets grunder för att skapa förutsättningar för alla dess medlemmar att ingå i samhällets gemenskaper. Artikelns övergripande frågor som är tänkta att utgöra en röd tråd med en avslutande konklusion är: Är skrivandet ett sätt att utveckla ett professionellt förhållningssätt? Kan skrivandet stärka den professionelles och den aktuells mod?

Nyckelord: Socialpedagogik , Utbildning, Professionellt förhållningssätt

Abstract

How does a highly academic educational system within the education of social pedagogy (social work) mean for the independence of the social worker/ pedagogue?

In today's society human beings are facing greater challenges than before. These challenges demand both courage and knowledge. As a result of the societal development, to avoid alienation and to be interesting enough for society, individuals are facing increasing demands. What does this mean for the professional social worker/pedagogue? The article narrates a discussion on how independence and courage can develop in a highly academic education. What does it mean for students that they themselves are becoming responsible for their own learning in the form of literature being processed through individual written assignments? Less hours are offered to students to collectively reflect on the knowledge processed and practical components are given less space in a curricula. How does this affect students' development of professionalism, their application of social norms or understanding of how society's foundation is built to create prerequisites for general inclusion? The overarching questions of the article, intended to create a narration guiding the reader to the final conclusion are: Is writing a way to develop a professional approach? Can writing enhance the professional and actual courage?

Key words: Social pedagogy, Education, Professional approach